

WOORD VOORAF

Het voorliggende rapport Beoordeling van de kwaliteit van het onderzoeksmanagement van de Vlaamse universiteiten, is in opdracht van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) door een externe commissie van experts opgesteld. De VLIR onderstreept dat de kritische evaluatie van het onderzoeksmanagement en de reflectie over de internationale positie van de Vlaamse universiteiten een fundamentele schakel in het optimaliseren van het beleid terzake is.

De VLIR besloot om voor de evaluatie van het onderzoeksmanagement in verschillende fasen te werken. In een eerste fase werd een vragenlijst samengesteld, die aan de basis lag van de zelfevaluatierapporten die de universiteiten in een volgend stadium dienden op te stellen. Vervolgens startten de werkzaamheden van de externe evaluatiecommissie, waarbij de werkhypothesen van de commissie getoetst werden via de zelfevaluatierapporten en gesprekken met de universitaire delegaties. De commissie stelde tenslotte ook het verslag van de evaluatie op.

De door de Vlaamse universiteiten opgestelde zelfevaluatierapporten vormen bijgevolg het kader van de werkzaamheden van de externe commissie. De commissie benadrukt in haar rapport meermaals dat het onmogelijk is om voor alle Vlaamse universiteiten een uniform evaluatiekader te hanteren. Qua omvang, onderzoekscultuur en geschiedenis zijn de verschillen in het Vlaamse universitaire landschap zo groot, dat de commissie besloten heeft om van deze verschillen een methodologisch uitgangspunt te maken. In die optiek is het ook niet mogelijk gebleken om van een algemene 'best practice' of een algemeen geldend referentiekader uit te gaan, te meer omdat door de externe commissie in de eerste plaats gepeild is naar het goed functioneren van de onderzoeksbeoordeling en het onderzoeksbeleid binnen de context van de eigen universiteit. Een horizontale vergelijking van de universiteiten door middel van de conclusies en aanbevelingen per universiteit is tegen deze achtergrond dan ook niet verantwoord.

Het is belangrijk dat de lezer zich bij de lectuur van dit rapport terdege van deze context bewust is. De rapportering van de externe commissie is slechts één schakel in het proces van de voortdurende verbetering van het eigen onderzoeksmanagement, die de Vlaamse universiteiten ambiëren. Aan de basis van het rapport ligt het besluit van de Vlaamse regering van 8 september 2000 betreffende de financiering van de Bijzondere Onderzoeks-fondsen (BOF) aan de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap. Hierin wordt bepaald dat de universiteiten gezamenlijk zorg dienen te dragen voor een achtjaarlijkse externe beoordeling van de kwaliteit van het onderzoeks-management in het algemeen en van de werking van de onderzoeksraden in het bijzonder (zoals toegevoegd aan het besluit op 24 januari 2003). Van de uitkomsten van deze beoordeling, aldus het besluit, dient een openbaar verslag gemaakt te worden.

De vorige minister van Onderwijs, Marleen Vanderpoorten, heeft vervolgens de VLIR de opdracht gegeven om een werkwijze voor de uitvoering van deze externe beoordeling op te stellen. Bovendien werden een aantal aandachtspunten aangereikt voor een evaluatie van het onderzoeks-management van de overheid door de Vlaamse universiteiten.

Hierop werd door de VLIR een speciale ad hoc werkgroep Evaluatie Onderzoeksmanagement opgericht. In eerste instantie werd het gezamenlijke opiniestuk Beoordeling van het onderzoeksmanagement van de Vlaamse overheid vanwege de VLIR opgesteld, waarin een aantal vragen en aanbevelingen opgenomen werden, waarvan de VLIR hoopt dat de huidige regering er gevolg aan zal geven.

Parallel aan deze werkzaamheden werd een werkschema opgesteld voor de beoordeling van het onderzoeksmanagement van de universiteiten. De ad hoc werkgroep Evaluatie Onderzoeksmanagement toonde zich voorstander van een beoordeling door een externe commissie van experts vertrouwd met het Vlaamse academische systeem. Dr. Reinder J. Van Duinen, president van de European Science Foundation, werd tot voorzitter van de externe commissie benoemd. Als overige leden werden prof. dr. Douwe D. Breimer (Rector Magnificus van de Universiteit Leiden), prof. dr. Aafke Hulk (decaan van de faculteit Geesteswetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam) en prof. dr. Arie Rip (hoogleraar Filosofie en Wetenschap en Techniek aan de Universiteit van Twente) aangesteld.

Graag zou ik iedereen die bij de totstandkoming van dit rapport betrokken was, willen bedanken. Deze externe beoordeling was alleen mogelijk dankzij de inzet van velen die binnen de universiteiten betrokken waren bij de voorbereiding en de uitvoering ervan. Hopelijk ervaren zij in de positieve opmerkingen van de visitatiecommissie een bevestiging van hun inspanningen en vinden zij in terecht geformuleerde aanbevelingen tevens een bijkomende stimulans om de kwaliteit van het onderzoeksmanagement aan hun universiteit nog te verbeteren.

A. Oosterlinck
Voorzitter VLIR